

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

DARBO GRUPĖS, SUDARYTOS LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2017 M. LAPKRIČIO 20 D. ĮSAKYMU „DĖL DARBO GRUPĖS SUDARYMO“, IŠVADA

2017 m. gruodžio 6 d. Reg. Nr. 3-3006
Vilnius

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 1R-279/3D-743/V-1313 „Dėl darbo grupės sudarymo“ (toliau – Įsakymas) sudarytos darbo grupės (toliau – Darbo grupė),

kuriai Įsakymu pavesta iki 2017 m. gruodžio 6 d. kompleksiskai įvertinti Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos valstybių narių rinkai tiekiamų skirtingų savybių, tačiau tuo pačiu prekės ženklu pažymėtų maisto produktų problemą maisto produktų saugos ir kokybės bei nesąžiningos komercinės veiklos aspektais, taip pat, pateikti informaciją apie atliktą vertinimą, jo rezultatus ir pasiūlymus dėl tolesnių suinteresuotų institucijų veiksmų sprendžiant dvejopos maisto produktų kokybės klausimą Lietuvos Respublikoje ir su įvertinimu susijusius dokumentus Lietuvos Respublikos Seimo laikinajai tyrimo komisijai dėl Lietuvos Respublikos rinkai teikiamų galimai žemesnės kokybės maisto produktų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai,

nariai Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus pavaduotoja, atliekanti direktoriaus funkcijas Neringa Baronienė (Darbo grupės pirmininkė), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žemės ūkio ministerija) Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento direktoriaus pavaduotojas Saulius Jasius (Darbo grupės pirmininko pavaduotojas), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamento Teisinės pagalbos skyriaus vedėja Aurelija Giedraitytė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija) Visuomenės sveikatos priežiūros departamento Mitybos ir fizinio aktyvumo skyriaus vedėjas Almantas Kranauskas, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Mišeikis, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto skyriaus patarėja Ona Sužiedelytė, Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktoriaus pavaduotoja Snieguolė Ščeponavičienė,

vadovaudamiesi Įsakymu ir Ministro Pirmininko pavedimu, teikia šią išvadą.

Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos valstybių narių rinkai tiekiamų skirtingų savybių, tačiau tuo pačiu prekės ženklu pažymėtų maisto produktų problemos vertinimas saugos ir kokybės aspektais

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 16 d. įsakymą Nr. B1-511 „Dėl skirtingos maisto produktų kokybės tyrimo“ iš Belgijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Lietuvos Respublikos prekybos centrų įsigijo ir atliko 33 skirtingų pavadinimų maisto produktų sudėties apžvalginį tyrimą (ir visą turimą medžiagą perdavė Žemės ūkio ministerijai ir Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai) gavusi Žemės ūkio ministerijos 2017-08-04 raštu Nr. 2D-2841(11.41E)

pateiktą nurodymą ir siekdama atsakyti į visuomenei ir įvairiose institucijose keliamus klausimus dėl galimos problemos masto ir įvertinti, ar Lietuvos Respublikos rinkoje esantys to paties prekės ženklo, to paties pavadinimo maisto produktai yra vienodos sudėties kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Minėto apžvalginio tyrimo metu nebuvo nustatyta faktų, kad lyginti maisto produktai neatitinka maisto produktų saugos ar kokybės reikalavimų (*tyrimas dėl ekologiško kalakutienos ruošinio HIPP, parduodamo Belgijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Lietuvos Respublikos prekybos centruose, šiuo metu dar tęsiamas*), taip pat tokios informacijos nebuvo gauta ir iš kitų valstybių, atlikusių tyrimus. Pažymėtina, kad maisto tvarkymo subjektus nesaugaus maisto į rinką nepateikti įpareigoja 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), 14 straipsnio 1 dalis. Šios nuostatos taip pat įtvirtintos ir Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, nustatančioje, kad į rinką turi būti teikiamas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytus saugos, kokybės ir tvarkymo reikalavimus atitinkantis maistas. Pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165 2004.4.30, p. 1), kuris pateikia bendras taisykles, pagal kurias atliekama oficiali kontrolė, siekiant nustatyti, ar laikomasi nustatytų taisyklių, kuriomis visų pirma siekiama užkirsti kelią tiesiogiai ar per aplinką atsirasti pavojui žmonėms ir garantuoti teisingą maisto prekybos praktiką ir ginti vartotojų interesus, įskaitant maisto ženklumą ir kitas vartotojų informavimo priemones, valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, atsakingas už šio reglamento tikslų įgyvendinimą ir oficialios kontrolės organizavimą (4 straipsnio 1 d.). Atsižvelgiant į tai, Europos Sąjungos valstybių narių paskirtos valstybinės maisto kontrolės institucijos užtikrina, kad jų šalyje gaminamas ir į kitas šalis tiekiamas maistas atitiktų maisto saugos ir kokybės reikalavimus.

Pažymėtina, kad apžvalginio tyrimo metu buvo nustatyta, kad keletu maisto produktų (mažiau saldžių traškių dribsnių su šokoladu VITALIS, mažiau saldžių traškių dribsnių su avietėmis VITALIS, LIPTON negazuoto aromatizuoto gaiviojo gėrimo su cukrumi ir saldikliu) ženklavimas galimai neatitinka teisės aktų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba 2017-09-04 atliko MAXIMA LT, UAB (Ozo g. 25 Vilnius), neplaninį patikrinimą, kurio metu patikrino ženklavimą šių maisto produktų: mažiau saldžių traškių dribsnių su šokoladu VITALIS, pardavėjas UAB Dr. Oetker Lietuva (Kernavės g. 88-139 Vilnius), sudėties ženklavime valstybine kalba nurodytas saulėgražų aliejus, originalo kalboje nurodyta palmių aliejus (*palmöl*), ir mažiau saldžių traškių dribsnių su avietėmis VITALIS, pardavėjas UAB Dr. Oetker Lietuva (Kernavės g. 88-139 Vilnius), sudėties ženklavime valstybine kalba nurodytas palmių aliejus, o originalo kalboje saulėgražų (*sonnenblumenöl*) (MAXIMA LT, UAB, el. būdu atsiuntė šių dviejų produktų specifikacijas, kuriose nurodyta, kad valstybine kalba informacija buvo pateikta teisingai). Atsižvelgiant į tai, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2017-09-05 sprendimu Nr. 69SV-389 „Dėl produkto (-ų) tiekimo rinkai sustabdymo“ sustabdytas aukščiau minėtų produktų tiekimas rinkai. Tuo tarpu 2017-09-04 Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos UAB Palink prekybos centro, Didlaukio g. 80, Vilnius, atlikto patikrinimo metu nustatyta, kad LIPTON negazuoto aromatizuoto gaiviojo gėrimo su cukrumi ir saldikliu, buteliuose po 1,5 l, gamintojas PEPSI COLA GENERAL BOTTLERS POLAND SP, Z.O.O. (ul. Zamoyskiego 24/26, 03-801 Varšuva, Lenkija), ženklavimo informacijoje valstybine kalba sudedamųjų dalių sąrašė nenurodyta fruktozė, obuolių rūgštis, skirtingai nurodytas juodosios arbatos ekstrakto kiekis (valstybine kalba – 0,14%, gamintojo ant pakuotės 0,12%), taip pat nesutampa energinė vertė, nurodyta valstybine ir originalo kalba. Kadangi minėtas gaivusis gėrimas LIPTON buvo gautas 2017-08-26 pagal dokumentą Nr. 20170104 iš UAB PALINK sandėlio (adresu Panevėžys, Vaišvilčių k.), informacija Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos

tarnybos 2016-09-06 raštu Nr. 69D1-(69.5)-1319 tolimesniam tyrimui perduota Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Panevėžio valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai. Atsižvelgiant į tai, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Panevėžio valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2017-09-14 sprendimu Nr. 45SV-52 „Dėl produkto (-ų) tiekimo rinkai sustabdymo“ sustabdytas aukščiau minėto gėrimo tiekimas rinkai.

Atkreiptinas dėmesys, kad ES teisės aktuose nėra aiškiai apibrėžta kokybės sąvoka. Pažymėta, kad Valstybinės maisto ir veterinarijos atlikto tyrimo tikslas buvo nustatyti galimus maisto produktų skirtumus bei vertinti kokybinius rodiklius (pavyzdžiui, kofeino kiekį, baltymų kiekį ir pan.), todėl atliktą tyrimą reikėtų vertinti kaip apžvalginį. Pažymėtina, kad tam tikrais atvejais tyrimo rezultatai parodė, kad kai kurių maisto produktų sudėties skirtumai buvo palankūs ir Lietuvos vartotojui (pavyzdžiui, Lietuvoje ir Vokietijoje tirtos dešrelės).

Sveikatos apsaugos ministerijos atstovo pateiktos pastabos dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atlikto tyrimo, vertinant saugos ir palankumo sveikatai aspektu:

1. Kai kuriais atvejais Lietuvai tiekiami produktai yra geresni (pavyzdžiui, tirtose dešrelėse yra daugiau mėsos, nėra kiaulienos odelių).

2. Yra produktų, kuriuose naudoti skirtingi aliejai, cukrūs, tačiau mitybos prasme, šiuo atveju, tai nesudarė reikšmingų skirtumų. Pavyzdžiui, palygintų traškučių sudėtyje esantys aliejai nėra priskirtini sveikatai palankių aliejų kategorijai, nes nei viename iš jų nedominuoja mononesočiosios riebalų rūgštys. Atskirai paėmus saulėgrąžų aliejų, jis polinesočiųjų rūgščių požiūriu geresnis už palmių aliejų, tačiau net ir nekaitintas, organizme sukelia oksidacinį stresą, be to, stipriai oksiduojasi traškučių kepimo metu dėl aukštos temperatūros. Tuo tarpu palmių aliejus atsparesnis kaitinimui, bet turi nepageidaujamų sočiųjų riebalų rūgščių ir pan. Taigi, abu aliejai, panaudoti gamyboje turi savų teigiamų ir neigiamų savybių, todėl imant visumą negalėtume teigti, kad kuris nors produktas dėl panaudoto aliejaus yra geresnis ar blogesnis.

3. Būtina atsižvelgti į tai, kad lyginant vietinę produkciją su skirta eksportui, gali skirtis kai kurios juslinės savybės (pvz., kavos, arbatos). Taip yra todėl, kad laikas, kol produktas pasiekia vartotoją, yra nevienodas.

4. Arbatoje, teikiamoje Lietuvai ir Belgijai yra kvapiųjų medžiagų, tuo tarpu Vokietijai – ne. Tai svarbesnis skirtumas, tačiau dėl pakuotės dizaino skirtumų kyla abejonių, ar tai galėtų būti laikoma vienodu produktu.

5. Nevienodas druskos kiekis galėtų būti reikšmingas sveikumo rodiklio skirtumas, tačiau tyrime nurodyti skirtumai yra maždaug 0,1 g/100 g ribose., todėl abejotina, ar tai galėtų būti reikšmingu skirtumu.

6. Kai kur pastebėti maisto priedų fosfatų preparatų skirtumai (viename produkte jų yra vienas, kitame – du), tačiau fiziologine prasme tai ta pati medžiaga, neturinti įtakos produkto kokybei ar kainai.

7. Skirtingi kai kurie maisto priedai galėtų būti svarbūs sveikumo skirtumai. Viename Lietuvai skirtame arbatos gėrime yra saldiklio, tačiau produkto kaloringumas mažesnis, tačiau saldiklis deklaruotas.

8. Viename Lietuvai skirtame kavos gėrime yra mažesnis mineralų, bet didesnis vitaminų kiekis. Tai gali būti susiję su skirtingų rinkų poreikiais. Bendra abiejų produktų vertė yra iš esmės vienoda. Be to, šiuose produktuose yra ir pakuotės dizaino skirtumų.

9. Akivaizdūs sudėties skirtumai pastebėti tirtuose majonezuose, tačiau labai skiriasi jų pakuotės ir pavadinimai.

Pažymėtina, kad maisto produktų dvigubos kokybės problemos sprendimo klausimą Europos Komisija pavedė Jungtiniam tyrimų centrui (toliau – JTC). JTC, dalyvaujant valstybių narių atstovams, kompetentingoms institucijoms, verslo asociacijų atstovams, parengs harmonizuotą metodologiją, kaip atrinkti mėginius, kur mėginiai turėtų būti atrenkami, koks jų kiekis, ar numatytas pakartotinas tyrimas, kokie konkretūs produktai atrenkami ir kt. Taip pat turėtų būti nuspręsta, kokiose laboratorijose galėtų būti atliekami tyrimai. Numatyta, kad iki 2018 m. kovo mėnesio bus parengta harmonizuota

metodologija, iki gegužės mėnesio bus pasirinktos laboratorijos ir pradėti tyrimai, rugsėjo mėnesį bus pateikta tarpinė ataskaita ir gruodžio mėnesį pristatyta galutinė tyrimo ataskaita.

Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos valstybių narių rinkai tiekiamų skirtingų savybių, tačiau tuo pačiu prekės ženklu pažymėtų maisto produktų problemos vertinimas nesąžiningos komercinės veiklos aspektu

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 (toliau – Direktyva 2005/29/EB), kurios nuostatos į Lietuvos nacionalinę teisę yra perkeltos Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymu (toliau – Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymas), tikslas yra padėti tinkamai veikti vidaus rinkai ir pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį suderinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojų ekonominiams interesams. Kadangi Direktyva 2005/29/EB yra maksimalaus harmonizavimo, visose Europos Sąjungos valstybėse narėse ji perkelta vienoda apimtimi.

Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad, kaip laikomasi šio įstatymo nuostatų, išskyrus šio straipsnio 2 dalies nuostatas, kontroliuoja Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. 1R-31 patvirtintos Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimų nagrinėjimo taisyklės nustato Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimų, priskirtų Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai pagal minėto įstatymo 9 straipsnio 1 dalį, nagrinėjimo ir baudų bei įspėjimų skyrimo tvarką.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo galimus pažeidimus nagrinėja gavusi vartotojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, vartotojų asociacijų prašymus, taip pat Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, nagrinėdama vartotojų skundus kitų įstatymų nustatyta tvarka ir sužinojusi pakankamai duomenų apie galimą šio įstatymo pažeidimą, turi teisę pradėti šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimą savo iniciatyva.

2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Komisijai paskelbus pranešimą „ES maisto produktų ir vartotojų apsaugos teisės aktų taikymo sprendžiant dvejopos produktų kokybės klausimus. Maisto produktai“ (toliau – Pranešimas), paaiškėjo, jog Direktyva 2005/29/EB tam tikrais dvejopos maisto produktų kokybės atvejais gali būti taikoma. Iki šio Pranešimo nebuvo vieningos Europos Sąjungos pozicijos dėl Direktyvos 2005/29/EB taikymo nagrinėjamu atveju. Taip pat, iki šios dienos nėra jokių duomenų, kad kuri nors valstybė narė pradėjo tyrimą dėl nesąžiningos komercinės veiklos nagrinėjamu klausimu.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos apžvalginiu tyrimu bei jo rezultatais, šiuo metu dvigubos produktų kokybės problema turi užsienio elementą, t. y. gamintojas yra įsisteigęs ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, taigi šiais atvejais Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba neturi jurisdikcijos kitoje šalyje įsisteigusiam gamintojui taikyti sankcijų už Direktyvos 2005/29/EB pažeidimus. Tais atvejais, kai pažeidimas yra susijęs su keliomis Europos Sąjungos valstybėmis, tam kad būtų pasiektas aukštas vartotojų apsaugos lygis, tų valstybių vartotojų apsaugos institucijos privalo bendradarbiauti per Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinklą, įsteigtą pagal 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo („Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje“) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004).

Vertinant Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atliktą apžvalginį tyrimą dėl dvigubos maisto produktų kokybės, pažymėtina, kad minėtas apžvalginis tyrimas, kurio metu produktai buvo išigyti kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, buvo atliekamas ne valstybinės maisto kontrolės metu ir ne Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimo tyrimo tikslais (kaip

kad nurodyta aukščiau, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba apžvalginį tyrimą atliko siekdama atsakyti į visuomenei ir įvairiose institucijose keliamus klausimus dėl galimos problemos masto ir įvertinti, ar Lietuvos Respublikos rinkoje esantys to paties prekės ženklo, to paties pavadinimo maisto produktai yra vienodos sudėties kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse), todėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos surinkti duomenys negali būti laikomi įrodymais dėl galimo Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 9 straipsnis numato, jog, paaiškėjus apie pažeidimą, kuris kenkia vartotojų interesams daugiau kaip dviejose Europos Sąjungos valstybėse narėse, kompetentingos institucijos turi koordinuoti savo veiksmus, siekdamos *vienu metu atlikti tyrimus ir kitus vykdymo veiksmus*, tirdamos tą pažeidimą. Taigi tam, kad būtų galima tinkamai ištirti Europos Sąjungos mastu galimai daromą pažeidimą ir buvo imtasi Europos Sąjungos lygmeniu koordinuotų veiksmų, t. y. pavesta JTC parengti harmonizuotą metodologiją bei pradėtas darbas Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinkle, kad būtų susitarta dėl vienodo Direktyvos 2005/29/EB nuostatų taikymo visose Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Taigi, pateikti teisinį įvertinimą dėl galimo Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimo bus galima Europos Komisijai 2018 m. paskelbus harmonizuotą metodologiją dėl įrodymų surinkimo vertinimo dvigubos maisto produktų kokybės atveju ir atlikus tyrimus pagal šią metodologiją, bendradarbiaujant su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, taip pat su kitomis tyrime dalyvaujančiomis Europos Sąjungos valstybių narių institucijomis. Pastebėtina, kad Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai vertinant, ar tyrimo, kuris bus atliktas vadovaujantis minėta tyrimo metodologija, metu surinkti duomenys gali būti vertinami kaip nesąžininga komercinė veikla, bus atsižvelgiama į Pranešime pateiktą struktūrinę schemą bei atsakingų institucijų, t. y. Sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuomones/išvadas (vadovaujantis Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktu Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų asmenų informaciją ir dokumentus, reikalingus šio įstatymo pažeidimui tirti). Tyrimo metu turės būti įvertinta, ar produktas atitinka konkretaus sektoriaus teisės aktus, ar produktas reklamuojamas su tokiu pačiu prekės ženklu ir pakuote, ar produkto sudėtis reikšmingai skiriasi nuo tos sudėties, kuria produktas parduodamas kitose bendrosios rinkos dalyse, ar vartotojas pakankamai informuojamas apie šį skirtumą, ar vartotojas būtų pirkęs produktą, jei būtų buvęs informuotas apie šį skirtumą.

Procedūra, pagal kurią Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba turės nagrinėti vartotojų teisių pažeidimus dėl nesąžiningos komercinės veiklos dvigubos kokybės maisto produktų atveju, yra nustatyta Reglamente (EB) Nr. 2006/2004, t. y. nustačius, kad buvo pažeistos Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo nuostatos, tyrimo medžiaga perduodama tos valstybės narės, kurioje yra įsteigtas galimai pažeidimą padaręs atsakingas asmuo, kompetentingai institucijai. Perduodant atlikto tyrimo medžiagą, yra prašoma tos valstybės narės kompetentingos institucijos imtis poveikio priemonių prieš atsakingą asmenį dėl teisės aktų pažeidimų (šiuo atveju dėl Direktyvos 2005/29/EB pažeidimų). Tik tos šalies kompetentinga institucija, kurioje yra atsakingas asmuo, įvertinusi pateiktą medžiagą ir, esant poreikiui, atlikusi kitus veiksmus, galės taikyti poveikio priemones (sankcijas) atsakingam asmeniui. Atsižvelgiant į tai, svarbu užtikrinti, kad tyrimai būtų atlikti pagal harmonizuotą metodologiją, kad kitoje valstybėje narėje taikant atsakomybę nekiltų abejonių dėl surinktų įrodymų vertinimo.

Pasiūlymai dėl tolimesnių suinteresuotų institucijų veiksmų, sprendžiant dvejopos maisto produktų kokybės klausimą Lietuvos Respublikoje

Toliau bus dalyvaujama kuriant JTC vieningą tyrimų metodologiją. Pažymėtina, kad 2017 m. lapkričio 24 d. buvo gautas Europos Komisijos kvietimas (*Call for nomination of experts participating in working groups related to specific areas of food quality testing*) prisijungti prie JTC kuriamų

specifinių darbo grupių dėl maisto produktų tyrimų: darbo grupės dėl produktų atrankos, darbo grupės dėl mėginių atrinkimo ir tyrimo bei darbo grupės dėl juslinių tyrimų, į kurias planuoja deleguoti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto atstovus.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atstovai ir toliau dalyvaus Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinklo organizuojamuose susitikimuose dėl dvigubos produktų kokybės bei veikloje. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipėsi į Lietuvos prekybos įmonių asociaciją ir 41 verslo subjektą (gamintojus, platintojus, pardavėjus), siekdama išsiaiškinti dvigubos produktų kokybės problemos tendenciją bei mastą Lietuvos Respublikoje. Taip pat Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos interneto tinklalapyje iki 2017 m. gruodžio 15 d. bus paskelbtas kvietimas vartotojų asociacijoms teikti paraiškas finansinei paramai gauti, kurios viena iš prioritetinių sričių – produktų skirtingos kokybės tyrimai ir vartotojų informavimas apie juos. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba planuoja savo interneto tinklalapyje sukurti naują skiltį, kurioje būtų talpinama visa aktuali informacija apie dvigubos produktų kokybės problemą, siekiant šviesti vartotojus. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba planuoja iki 2017 m. gruodžio 19 d. pateikti Europos Komisijai paraišką dėl finansavimo, sprendžiant dvejetainę kokybės maisto produktų problemą, gavimo.

Darbo grupės pirmininkė

Neringa Baronienė

Darbo grupės pirmininko pavaduotojas

Saulius Jasius

Darbo grupės narė

Aurelija Giedraitytė

Darbo grupės narys

Almantas Kranauskas

Darbo grupės narys

Gintautas Mišeikis

Darbo grupės narė

Ona Sužiedelytė

Darbo grupės narė

Snieguolė Ščeponavičienė